

Дослідження якісного складу молока корів української червоно-рябої молочної породи

Т. Чернявська, А. Литвиненко

Sklyrenko9753@ukr.net

Сумський національний аграрний університет,
м. Суми, Україна

Для забезпечення продовольчої безпеки держави, стабільного постачання населення молочними продуктами, а молокопереробні підприємства якісною сировиною в необхідних об'ємах, поряд із нарощуванням виробництва продукції особливу роль відіграє якість молока як основа здорового харчування населення. Інтенсивний генетичний відбір призвів до того, що для сучасної молочної худоби характерна висока молочна продуктивність. Сучасне молочне скотарство залежить не тільки від кількості, а й від якості молочної сировини. Породи великої рогатої худоби мають сильний вплив на молочну продуктивність, зокрема й хімічний склад та технологічні характеристики. Дослідники зазначають, що породи великої рогатої худоби суттєво впливають на вміст білка, жиру та загальної кількості сухої речовини.

Дослідження провели в державному племінному репродукторі Дослідному господарстві Агрофірми «Надія» Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН на 75 тваринах української червоно-рябої молочної породи. Дослідження проводили за умови однакової годівлі на рівні 45 ц к.о./рік. Молочну продуктивність оцінювали щомісячним контрольним доїнням з відбором проб молока. Якісні показники визначали в лабораторії Інституту тваринництва НААН на обладнанні фірми *Bentley*. Досліджували відсоток жиру, відсоток білка, в т.ч. казеїну, відсоток сухої речовини, сухого знежиреного залишку, вміст соматичних клітин. Біометричну обробку результатів проводили за методикою М. О. Плохінського з використанням програмного забезпечення *Statistica 6.0*.

Встановлено, що як первістки, так і повновікові тварини української червоно-рябої молочної породи мали невисокі показники вмісту жиру в молоці. Вміст жиру в молоці корів-первісток становив менше 3,40%. За вмістом білка та казеїну в молоці встановлено вірогідну різницю між первістками та повновіковими тваринами — відповідно, 0,10 та 0,15%. Повновікові тварини також переважали первісток за вмістом білка в молоці ($P < 0,05$). Як наслідок, повновікові тварини вірогідно переважали молодих тварин за вмістом сухої речовини та сухого знежиреного залишку — відповідно, на 0,4 та 0,3%. Ми виявили різницю за вмістом окремих якісних складових молока корів української бурої молочної та української чорно-рябої молочної порід залежно від віку.

У результаті досліджень встановлено, що коефіцієнти кореляції між вмістом жиру та вмістом білка в молоці, сухої речовини та сухого знежиреного молочного залишку були позитивними та вірогідними. Відповідно, проводячи селекцію за окремим показником, ми можемо покращити й інші, які позитивно корелюють з ним. Негативні вірогідні коефіцієнти кореляції встановлені між вмістом соматичних клітин в молоці та вмістом сухої речовини, сухого знежиреного молочного залишку та лактози. Це підтверджує, що при захворюванні корів на мастит якість молока погіршується.

Перспективи подальших досліджень пов'язані зі встановленням сили впливу генотипових та паратипових чинників на вміст складових молока корів української червоно-рябої молочної породи.